

ISSN 2076-586X

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

**ВІСНИК
ЧЕРКАСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія
ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Науковий журнал

Виходить 40 разів на рік

Заснований у березні 1997 року

№26(319). 2014

Черкаси - 2014

Засновник, редакція, видавець і виготовлювач-Черкаський
національний університет імені Богдана Хмельницького
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 16161-4633ПР від 11.12. 2009

Матеріали "Вісника" присвячені проблемам едукативної роботи у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах. У публікаціях досліджуються різні аспекти розвитку та становлення вищої школи та інших закладів освіти, особливості організації різних форм навчання, розробки нових педагогічних технологій, педагогічні умови ефективності пізнавальної діяльності студентів та школярів, неперервність професійної освіти та ін.

Наукові статті збірника рекомендовані викладачам вищої та загальноосвітньої школи, студентам, магістрантам та аспірантам.

Постановою президії ВАК України від 10.02.2010 р. , № 1-05/1 (Бюлетень ВАК України. 2010. - №3) журнал включено до переліку наукових фахових видань зі спеціальності «Педагогічні науки».

Випуск № 26 (319) наукового журналу Вісник Черкаського університету, серія педагогічні науки рекомендовано до друку та до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 1 від 28.08.2014 року).

Журнал реферується Українським реферативним журналом «Джерело» (засновники: Інститут проблем реєстрації інформації НАН України та Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського) та Реферативним журналом Всеросійського інституту наукової і технічної інформації РАН (ВІНІТІ РАН).

Головна редакційна колегія:

Кузьмінський А.І. чл.-кор. НАПН України, д.пед.н., проф. (головний редактор); *Босчко Ф.Ф.* чл.-кор. НАПН України, д.б.н., проф. (заступник головного редактора); *Тарасенкова Н.А.* д.пед.н., проф. (заступник головного редактора); *Луценко Гр.В.* к.ф.-м.н., доц. (відповідальний секретар); *Біда О.А.* д.пед.н., проф.; *Головня Б.П.* д.т.н., доц.; *Гусак А.М.* д.ф.-м.н., проф.; *Драч О.О.* д.і.н., доц.; *Жаботинська С.А.* д.філол.н., проф.; *Кукурудза І.І.* д.е.н., проф.; *Лизогуб В.С.* д.б.н., проф.; *Марченко О.В.* д.філос.н., проф.; *Мінаєв Б.П.* д.х.н., проф.; *Морозов А.Г.* д.і.н., проф.; *Перехрест О.Г.* к.і.н., проф.; *Поліщук В.Т.* д.філол.н., проф.; *Савченко О.П.* д.пед.н., проф.; *Селіванова О.О.* д.філол.н., проф.; *Соловійов В.М.* д.ф.-м.н., проф.; *Чабан А.Ю.* д.і.н., проф.; *Архипова С.П.* д.пед.н., проф.

Редакційна колегія серії:

Тарасенкова Н.А., д.пед.н., проф. (відповідальний редактор); *Біда О.А.*, д.пед.н., проф. (заступник відповідального редактора); *Касярум Н.В.*, к.пед.н., доц. (відповідальний секретар); *Бурда М.І.*, д.пед.н., проф., академік НАПН України; *Градовський А.В.*, д.пед.н., проф.; *Десятое Т.М.*, д.пед.н., проф.; *Євтух М.Б.*, д.пед.н., проф., академік НАПН України; *Капська А.Й.*, д.пед.н., проф.; *Кондрашова Л.В.*, д.пед.н., проф.; *Король В.М.*, к.пед.н., проф.; *Крилова Т.В.*, д.пед.н., проф.; *Малова І.С.*, д.пед.н., проф. (Росія); *Мельников О.І.*, д.пед.н., проф. (Білорусь); *Мілушев В.Б.*, д.пед.н., проф. (Болгарія); *Ничкало Н.Г.*, д.пед.н., проф., академік НАПН України; *Расчютіна С.О.*, д.пед.н., проф. (Росія); *Савченко О.П.*, д.пед.н., проф.; *Семеріков С.О.*, д.пед.н., проф.; *Скафа О.І.*, д.пед.н., проф.; *Симоненко Т.В.*, д.пед.н., проф.; *Шпак В.П.*, д.пед.н., проф.; *Акуленко І.А.*, д.пед.н., доц.; *Архипова С.П.*, д.пед.н., проф.; *Грабовий А.К.*, к.пед.н., доц.; *Грищенко В.Г.*, к.пед.н., доц.; *Демченко О.Г.*, к.ф.-м.н., доц.; *Майборода Г.Я.*, к.пед.н., доц.

За зміст публікації відповідальність несуть автори.

Адреса редакційної колегії:

18000, Черкаси, бульвар Шевченка, 81,
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького,
кафедра геометрії та МНМ. Тел.(0472) 36-03-21

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ РОЗВИВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ НАВЧАННЯ

У статті проаналізовано тлумачення понять «умова», «педагогічні умови». Обґрунтовано особливості й взаємозв'язок структурних і функціональних компонентів педагогічної системи «викладач - студент», що забезпечує її цілісність. Представлено трирівневу структуру системи педагогічних умов формування професійної готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання. Зроблено висновки щодо необхідності дотримання визначеної системи педагогічних умов професійно-педагогічної підготовки, що здійснюється з метою формування готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання.

Ключові слова: умова, педагогічні умови, компоненти, структура системи педагогічних умов, закономірності, дидактичні умови, розвивальна функція навчання

Постановка проблеми. В умовах модернізації освітньої парадигми традиційна система професійної підготовки є недостатньою і не може задовольнити сучасні вимоги суспільства. Відомо, що процес формування фахівця є тривалим і складається з різноманітних видів діяльності. Проте провідне місце в цьому процесі вчені віддають формуванню в студента, майбутнього вчителя, готовності до професійної діяльності. У навчально-виховному процесі, який постійно змінюється, є потреба в підготовці конкурентоспроможних фахівців, які готові до використання інноваційних технологій навчання. Специфіка цієї технології полягає в розвивальній та особистісно орієнтованій сутності, поетапній реалізації впродовж усього періоду навчання в університеті. Набуло актуальності не лише оновлення змісту навчання, а й визначення педагогічних умов, за яких оптимізується процес формування професійної готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У психолого-педагогічних дослідженнях приділяється належна увага професійній підготовці майбутнього вчителя, зокрема змісту педагогічної освіти (А. Алексюк, С Гончаренко, М. Євтух, І. Зязюн та ін.); вдосконаленню технологій навчання майбутніх учителів (В. Бондар, О. Мороз, О. Пехота, О. Савченко та ін.); теоретичним питанням використання дидактичних можливостей дистанційного навчання (В. Биков, Ю. Рамський, О. Спірін, Ю. Триус та ін.). Проблемам професійної підготовки майбутніх учителів до реалізації розвивального навчання присвячені дисертаційні роботи Е. Александрової, І. Гавриш, А. Коломієць, Г. Колінець, А. Ліненко, І. Малафіїка, С Семенця, О. Чашечникової, М. Шалунової та ін. Дослідження педагогічних умов ефективної підготовки фахівців висвітлено в працях Є. Карпенко, О. Ковальчук, С. Моркотуна, О. Чемерис та ін. Однак, на сучасному етапі з'явилися реалії, що вимагають нових підходів до підготовки

майбутніх учителів, зокрема питання педагогічних умов формування професійної готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання.

Мета статті - з'ясувати поняття «умова», «педагогічні умови», а також визначити педагогічні умови, що забезпечують якісне формування професійно-педагогічної готовності до реалізації розвивальної функції навчання.

Виклад основного матеріалу. Одним із ключових завдань дослідження стало з'ясування педагогічних умов формування складної особистісної якості майбутніх учителів - готовності до педагогічної діяльності.

Умова - філософська категорія, яка виражає відношення предмета до навколишніх явищ, без яких він існувати не може. Умови становлять те середовище, оточення, у якому явище виникає, існує й розвивається [1, с 259]. Н. Тализіна дає таке визначення: «умови - це обставини, від яких залежить наявність чи зміна будь-чого, що зумовлено ними» [2, с 9]. Таким чином, поняття «умова» трактується в двох аспектах: 1) як середовище, у якому перебувають; 2) як обстановка, у якій що-небудь відбувається [3].

Відповідно до змісту і структури педагогічного процесу розрізняють педагогічні, дидактичні та методичні умови. У педагогіці вищої школи «умова - це те, що має деякий причинний вплив» [4, с 320]. Педагогічні умови розкриваються через категорію для визначення системи форм, методів, матеріальних умов, реальних ситуацій, що об'єктивно склалися і необхідні для досягнення конкретної педагогічної мети [5]. Педагогічними умовами формування готовності майбутніх учителів вважають: 1) оновлення змісту професійної підготовки шляхом розробки і впровадження в навчальний процес спецкурсів; 2) формування в студентів позитивної мотивації до професійної діяльності в ході вивчення диференційованих спецкурсів; 3) підвищення якісного рівня діяльності кафедри [6].

На нашу думку, доцільно дотримуватися єдиного (системного) підходу до визначення педагогічних і дидактичних умов, розкривати діалектичний взаємозв'язок загального й часткового в педагогічному процесі. З огляду на педагогіку як науку про виховання й освіту людини, теорію і технологію педагогічної діяльності, під педагогічними будемо розуміти такі умови, що виявляють закономірності функціонування теоретичної моделі - педагогічної системи; такі обставини, які відповідно до поставлених цілей і сформульованих завдань забезпечують цілісну реалізацію структурних і функціональних компонентів цієї системи. У зв'язку з цим, педагогічні умови формування професійно-педагогічної готовності до реалізації розвивальної функції навчання теоретично обґрунтовують особливості структурних і функціональних компонентів педагогічної системи «викладач - студент». До *структурних компонентів* педагогічної системи «викладач - студент» належать:

- педагогічні цілі - формування професійної готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання як дворівневого особистісного утворення, детермінованого педагогічними здібностями, культурою педагогічного спілкування, педагогічною спрямованістю й свідомістю, особливим педагогічним мисленням і процесом учіння;

- структурована навчальна й наукова інформація про зміст і структуру професійно-педагогічної готовності до реалізації розвивальної функції навчання;

- способи та засоби досягнення педагогічних цілей - організація процесу професійного навчання студентів у формі навчально-математичної, науково-математичної, навчально-педагогічної та науково-педагогічної діяльності;

- студенти - їх зони найближчого професійного та особистісного розвитку, їхній рівень професійної готовності до реалізації розвивальної функції навчання;

• педагогічно компетентні викладачі є носіями цілей педагогічної системи, володіють засобами педагогічної комунікації, а також знаннями про закономірності та механізми формування професійної готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання.

Структурні зв'язки названих компонентів забезпечують досягнення поставлених цілей і детерміновані функціональними компонентами. До *функціональних компонентів* належать: гностичний - знання психології особистості та закономірностей її розвитку; зміст, структура, чинники, дидактичні умови; теоретичні засади, педагогічні умови, компоненти дидактичної системи формування професійно-педагогічної готовності до реалізації розвивальної функції навчання;

• проєктивний - розроблення навчально-методичного комплексу з дисципліни, перспективне планування форм, засобів та методів педагогічної діяльності з метою формування професійної готовності майбутніх учителів;

• конструктивний - інформаційне та психологічне забезпечення процесу учіння студентів (навчально-математичної, науково-математичної, навчально-педагогічної та науково-педагогічної діяльності), визначення процесуальної складової професійної підготовки до реалізації розвивальної функції навчання;

• комунікативний - створення в педагогічній системі суб'єкт-суб'єктних і міжособистісних відносин, структурування студентського колективу з метою цілісного формування професійно-педагогічної готовності;

• організаторський - організація педагогічної діяльності викладача, що забезпечує процес учіння студентів, підготовку майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання.

Взаємозв'язок структурних і функціональних компонентів педагогічної системи

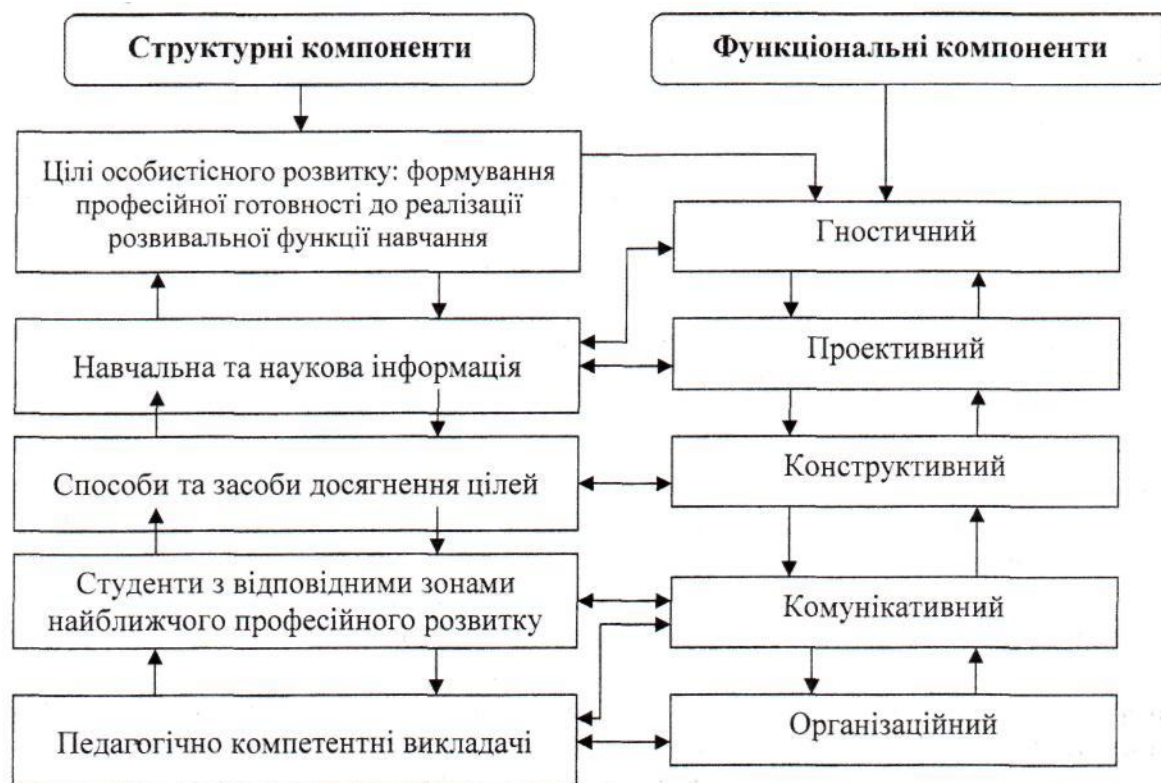

Рис. 1. Взаємозв'язок компонентів педагогічної системи формування професійної готовності вчителів до реалізації розвивальної функції навчання.

Необхідність системного підходу та структурно-системного аналізу в розв'язанні поставленої проблеми обумовлюють трирівневу структуру системи педагогічних умов формування професійної готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання (рис. 2). Перший рівень цієї системи формують закономірності становлення і розвитку особистості,

Перша закономірність (розвитку особистості в діяльності) полягає в тому, що формування соціально-психологічних новоутворень у студентів проходить у процесі повноцінної діяльності як особливої форми їхньої активності. Рівень розвитку цієї діяльності визначає рівень особистісного розвитку. Ми апелюємо до думки українського психолога В. Рибалка, згідно з якою особистість - це суб'єкт свідомої продуктивної діяльності та суспільної поведінки, індивід із соціально зумовленою системою психічних властивостей, що формується і виявляється у творчій та самоперетворюючій діяльності, спілкуванні та опосередковує, регулює взаємодію людини з навколишнім світом [7].

Рис. 2. Система педагогічних умов формування професійної готовності до реалізації розвивальної функції навчання.

Друга закономірність (урахування потреб та розвиток професійних інтересів) констатує, що зміст виконуваної студентами діяльності зумовлений їхніми потребами та інтересами. Саме від наявності професійних потреб та інтересів залежить активність студентів у навчально-професійній діяльності, розвиток їхніх особистісних утворень, до яких належить професійна готовність. Тому одним із головних завдань має бути вивчення індивідуальних потреб і розвиток професійних інтересів студентів.

Третя закономірність (створення зон найближчого професійного розвитку) виявляється в тому, що розвиток особистості в діяльності передбачає встановлення викладачем зон найближчого професійного розвитку студентів. Такі зони встановлюються в процесі колективної та колективно розподіленої діяльності студентів спільно з викладачем. У подальшому зміст педагогічної діяльності викладача полягає в переведенні студентів із зони найближчого професійного розвитку в зону актуального розвитку, де вони виконують діяльність самостійно. Третя закономірність репрезентує ключові положення культурно-історичної концепції Л. Виготського про становлення особистості шляхом присвоєння суспільно відпрацьованих способів діяльності [8].

Четверта закономірність (динаміка ціннісних орієнтацій особистості в діяльності) пов'язана з тим, що в студентів як суб'єктів навчально-професійної і науково-дослідницької діяльності змінюються ціннісні ставлення до об'єктів цієї діяльності. Саме студентський віковий період є сприятливим для формування ціннісно-смыслових утворень особистості, у структурі яких чільне місце належить професійній готовності. На нашу думку, у розв'язанні проблеми формування професійної готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання доцільно дотримуватися аксіологічної системи розвивальної професійно-педагогічної освіти, в основі якої принцип сходження особистості до самоактуалізації [9, с 194].

П'ята закономірність (опосередкованого виховного впливу): студенти не мають відчувати виховної дії викладача. Його виховні цілі мають бути прихованими, а виховний вплив - не безпосереднім. Посередньою ланкою для вираження виховної дії має бути спільно-розподілена діяльність викладача й студентів, яка поетапно приймає форму індивідуальної діяльності студентів. Таким чином побудований виховний процес закономірно перетворюється в самовиховання як процес становлення особистості студента.

На нашу думку, сутність виховного процесу полягає в забезпеченні системи педагогічних умов, дотриманні закономірностей функціонування педагогічної системи, націленої на становлення і повноцінний розвиток культуроосвіченої і культуротворчої особистості. До критеріїв ефективності виховання відносимо розвиток особистості, що характеризує її генетичний вимір (задатки, здібності, обдарованість), діяльнісний вимір (навчальна, навчально-професійна, професійна діяльність), індивідуально-соціально-психологічний вимір (мислення, спілкування, цінності, воля, характер).

Другий рівень системи педагогічних умов формування професійної готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання формують основні принципи розвитку вищої освіти.

Принцип фундаментальності освіти. Повернення до цілісного знання, створення єдиної теоретичної картини про світ, людину й суспільство, а також забезпечення єдності природонаукової і гуманітарної складових професійної освіти - слугують необхідною умовою цілісного професійного розвитку, формування професійно-педагогічної готовності. Світова культура, філософія, математика, фізика, психологія, педагогіка, фізіологія та інші мають складати програму знань майбутніх учителів, а результатом їх діяльності мають бути системні знання і «цілісний світ» (за В. Вернадським).

Принцип гуманізації освіти. Розгляд студентів виключно як об'єктів педагогічного впливу, авторитарна педагогіка, адміністративно-бюрократичний стиль управління, технократизація змісту освіти - головні чинники того, що в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців втрачається головний орієнтир - повноцінний особистісний розвиток. У результаті цього практично нівелюється таке особистісне утворення як професійно-педагогічна готовність. На сучасному етапі розвитку освіти її гуманізація є центральною складовою нового педагогічного мислення, що переглядає і переоцінює всі компоненти педагогічного процесу в світлі їхньої людинотворчої функції [10, с 76].

Реалізацією принципу гуманізації освіти має бути «олюднення» процесу професійного навчання, де здобута майбутніми вчителями система знань набуває особистісної значущості. Однак, як засвідчує професійно-освітня практика у переважній більшості принцип гуманізації освіти та механізми його втілення залишаються лише красивою педагогічною теорією. Тут, на нашу думку, вирішальне значення має впорядкування діючої системи підготовки та відбору педагогічних і наукових кадрів для вищої школи.

Принцип гуманітаризації змісту освіти забезпечується зверненням до національної і світової культури, духовних цінностей, побудовою професійної освіти на засадах історизму - не як суми результатів сьогодишнього знання, а як неперервного історичного процесу розвитку цього знання [11, с 24]. Реалізація принципу гуманітаризації змісту освіти в процесі формування професійно-педагогічної готовності передбачає вивчення найзагальніших методів та принципів наукового пізнання, розв'язання проблеми походження теоретичних знань, формування в студентської молоді гуманістичних уявлень про людину й суспільство, а також знань про особистість і чинники її розвитку.

Принцип демократизації освіти передбачає децентралізацію, регіоналізацію в управлінні освітою, автономізацію навчальних закладів у розв'язанні основних питань діяльності, поширення альтернативних навчально-виховних закладів, систем навчання, перехід до державно-громадської системи управління освітою, співпрацю учитель - учень, викладач - студент у процесі навчання [12, с 66]. Реалізація цього принципу в процесі формування професійної готовності майбутніх учителів забезпечується міжособистісними відносинами в педагогічній системі «викладач - студент», педагогікою співробітництва й навчального діалогу, можливістю вільного вибору студентами варіативної частини навчальних планів і програм, професійно орієнтованих спецкурсів і факультативів.

Принцип варіативності та альтернативності забезпечує студентам можливість вибирати освітні програми, самостійно визначати шляхи, способи і засоби оволодіння ними. З огляду на проблему дослідження на перший план виходить "формування професійної готовності майбутніх учителів як результату варіативної й альтернативної педагогічної підготовки. Це виявляється в організації, змісті, формах і методах навчання, оскільки для досягнення цілей особистісного розвитку всіх студентів потрібно застосовувати найрізноманітніші підходи та методи педагогічного впливу. Нормативною основою тут слугують прийняті освітні стандарти. На нашу думку, саме варіативність та альтернативність уможливають цілісну реалізацію особистісно орієнтованого підходу в професійній освіті.

Принцип інтеграції. Термін «інтеграція» (від лат. Integer - повний, цілісний, непорушний) розглядається як процес або дія, що має своїм результатом цілісність; об'єднання, з'єднання, відновлення єдності [13, с 145-146]. Складна (тривимірна) структура особистості, дворівнева модель професійно-педагогічної готовності як унікальної особистісної характеристики індукують різноплановість і багатовекторність педагогічного процесу, застосування різних галузей знань. У зв'язку з цим, у професійно-педагогічній освіті має реалізовуватися принцип інтеграції, що передбачає перехід від створення в студентів диференційованого образу дійсності до синтетичного на основі міжпредметних зв'язків, упровадження інтегративних дисциплін на всіх рівнях навчання [12, с 235].

Принцип педагогічної взаємодії передбачає соціально зумовлений і особистісно значущий взаємовплив викладача і студентів, у ході та результаті якого здійснюється особистісний і професійний розвиток не тільки студентів, але й викладача. Формуванню професійної готовності майбутніх учителів на особистісному рівні слугують основні складові педагогічної взаємодії викладача і студентів: взаєморозуміння як пізнання один одного, позитивне оцінювання особистісних якостей, умова міжособистісних відносин; взаємовплив, що виявляється в зміні поведінки, стилю навчання і викладання; взаємини як

двостороння готовність до спільних дій. Проведений нами теоретичний аналіз привів до висновку, що роль педагогічної взаємодії полягає в переорієнтації з сумарної (репродуктивної) технології навчання на особистісно розвивальну.

Принцип співробітництва є ключовою ідеєю сучасного педагогічного мислення, концептуальним положенням сучасної освітньої парадигми, що логічно доповнює принципи демократизації, гуманізації та гуманітаризації. Тому високі вимоги ставляться до професіоналізму викладача, його педагогічної культури. Ми погоджуємося з тим, що головним завданням викладача вищої школи стає: «Не вчити студента, а навчити його вчитись, дискутувати, співпереживати, переконувати, розвинути «культуру учіння» [14, с 212]. Окрім цього, на нашу думку, до провідних чинників формування професійної готовності майбутніх учителів належить професійна компетентність викладача, що включає проектувальну складову і реалізується на функціональному та особистісному рівнях. Згідно з проблемою нашого дослідження формування професійної готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання має здійснюватися в процесі реалізації технології розвивального навчання. У зв'язку з цим до складових системи педагогічних умов формування названого особистісного утворення відносимо дидактичні умови розвивальної професійно-педагогічної підготовки. Відтак, професійна підготовка майбутніх учителів має здійснюватися на основі *трьох груп дидактичних умов*.

До першої групи належать умови організації учіння студентів як суб'єктної діяльності: операціональна концепція научіння, навчання у формі навчально-педагогічної діяльності, орієнтація на процес навчально-професійного пізнання.

Друга група умов передбачає цілісну реалізацію дидактичних принципів розвивального навчання: самодіяльності, самоорганізації, розвитку, колективізму, відповідальності, особистості в колективі.

Третю групу дидактичних умов формують психологічні принципи розвивального навчання: проблемності, індивідуалізації та диференціації, розвитку основних видів мислення (образного, практичного, теоретичного), формування прийомів алгоритмічного та евристичного типу, організації мнемічної діяльності.

Дотримання визначеної системи дидактичних умов у ході професійно-педагогічної підготовки забезпечує формування готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання.

Висновки. Таким чином, педагогічні умови формування професійної готовності майбутніх учителів до реалізації розвивальної функції навчання утворюють цілісну трирівнево структуровану систему з визначеними компонентами та зв'язками. Для формування складного особистісного утворення, яким є професійно-педагогічна готовність до реалізації розвивальної функції навчання, необхідно дотримуватися системи педагогічних умов, представлених на трьох рівнях теоретичного узагальнення. Установлені обставини обґрунтовують закономірності функціонування педагогічної системи «викладач - студент», націленої на особистісний розвиток майбутніх учителів, формування функціонального та особистісного рівнів професійно-педагогічної готовності до реалізації розвивальної функції навчання.

Список використаної літератури

1. Философский словарь / [под ред. И. Т. Фролова]. - М.: Политиздат, 1987. - 588 с.
2. Талызина Н. Ф. Теоретические основы разработки модели специалиста / Нина Фёдоровна Талызина. - М.: Знание, 1986.-164 с.
3. Философский энциклопедический словарь / [гл. ред. Л. Ф. Ильичев]. - М. : Советская энциклопедия. - 1983.-839 с.
4. Педагогіка вищої школи: [навч. посіб.] / [З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.]; за ред. З. Н. Курлянд. - [3-тє вид., перероб. і доп.] - К. : Знання, 2007. - 495 с.

5. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: [навч. посіб.] / [О. М. Пехота та ін.]. - К. : А.С.К., 2003. - 240 с. 6. Гуцан Т. Г. Формування готовності майбутнього вчителя економіки до профільного навчання старшокласників: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Т. Г. Гуцан. - Житомир, 2011. - 21 с
7. Рибалка В. В. Психологія розвитку творчої особистості: [монографія] / Валентин Васильович Рибалка. - К. : Вища школа, 1996. - 362 с
8. Выготский Л. С. Педагогическая психология /Лев Семенович Выготский - М. : Педагогика, 1991. - 480 с.
9. Семенец С. П. Теорія і практика розвивального навчання у системі методичної підготовки майбутніх учителів математики: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04 / Сергій Петрович Семенец. - Житомир, 2011. - 510с.
10. Гончаренко Семен. Український педагогічний словник / С Гончаренко - Київ : Либідь, 1997. - 376 с
- П.Слепкань 3.1. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: [навчальний посібник] / Зінаїда Іванівна Слепкань. - К. : Вища школа, 2005. - 239 с
12. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: [навч. посіб.] /С.У.Гончаренко, П. М. Олійник, В. К. Федорченко та ін. [за ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника]. - К. : Вища школа, 2003.- 323 с
13. Пискунов А. И. Хрестоматия по истории зарубежной педагогики: [учеб. пособие для студ. пед. ин-тов] / А. И. Пискунов. - М. : Просвещение, 1981. - 528 с.
14. Семеног О. М. Формування професійної майстерності майбутнього вчителя української мови і літератури / О. М. Семеног // Педагогічна майстерність у закладах професійної освіти: монографія - К. : 2003.-246 с

Одержано редакцією 17.08.2014 р.
Прийнято до публікації 26.08.2014 р.

Аннотация. Семенец Л. Н. Педагогические условия формирования профессионально-педагогической готовности к реализации развивающей функции обучения. В статье проанализировано толкования понятий «условие», «педагогические условия». Обоснованы особенности и взаимосвязь структурных и функциональных компонентов педагогической системы «преподаватель - студент», что обеспечивает ее целостность. Представлено трехуровневую структуру системы педагогических условий формирования профессиональной готовности будущих учителей к реализации развивающей функции обучения. Сделаны выводы о необходимости соблюдения определенной системы педагогических условий профессионально-педагогической подготовки, осуществляющей с целью формирования готовности будущих учителей к реализации развивающей функции обучения.

Ключевые слова: условие, педагогические условия, компоненты, структура системы педагогических условий, закономерности, дидактические условия, развивающая функция обучения.

Summary. Semenets L. Pedagogical conditions of vocational teacher readiness to implement developmental learning function. The article analyzes the interpretation of the concepts of «condition», «pedagogical condition». Author's definition of «pedagogical condition». Grounded characteristics and correlation of structural and functional components of the educational system «teacher - student» that ensures its integrity. Presents a three-level structure of the system of pedagogical conditions of formation of professional readiness of teachers to implement developmental learning function, including three methodological concepts: taking into account the laws of formation and development of personality; adherence to the principles of higher education; implementation of instructional conditions developing vocational and educational training. As part of the above system are three groups of teaching conditions, namely the conditions of implementing the concept studying incentives, compliance didactic principles of developmental education, the circumstances that ensure implementation of psychological principles of developmental education. The conclusions about the necessity of respecting the established system of pedagogical conditions vocational teacher training undertaken in order to develop the readiness of teachers to implement developmental learning function,

Key words: condition, pedagogical conditions, components, structure of pedagogical conditions, laws, teaching conditions, developing training function.